

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

2 De conseruatoribus Regularium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

I.

De executione Concilij Trident. contra Regulares non subditos Episcopo, extra claustra notoriè delinquentes: & de pœnis eorum Superiorum illos punire negligentium.

CLEMENS PAPA VIII.

Anno 1596. 23. Febr.

S Vſcepti muneris ratio postulat, vt ea, quæ in Sacro Tridentino Concilio prouidè constituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolate obseruari curemus.

Maturo sane consilio ipsius Concilij decreto prouisum est, vt quicumque Regularis non subditus Episcopo, intra claustra degens, extra ea ita notoriè delinquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo superiore intra tēpus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, & superior de punitione Episcopum certiore faciat, sin minus ipse à suo item superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Verum quia experientia compertum est, interdū in huiusmodi decreti executione nimis remissè procedi, cum enim Episcopus instat, aliquem regularem, eo quo supradictum est modo, delinquentem, à suo superiore puniri, sæpe fit, vt superior regularem delinquentem ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, ex industria impunitum transmittat, atq; etiam ipse aliquando ad alias provincias se conferat, nec vterius super delinquentis excessibus inquirat, & de eius punitione Episcopum certiore reddat. Vnde nec regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius diœcesim existat, nec superior, qui delinquentē corrigere negligit, officio priuatur.

Nos pro pastorali nostra sollicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, fauere, & præmissis malis, vt par est, opportuno aliquo remedio occurrere volētes, de venerabilium fratrum nostrorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium prædicti Concilij interpretum sententia: Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, omnibus, & singulis cuiuscumque Ordinis, & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis præcipimus, & mandamus, vt iuxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, regularem non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit,

Episcopo instante, intra tēpus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniat, ac de punitione Episcopum certiore faciat, & aliàs decretum ipsum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterum si superior in regularem delinquentem non animam iuuerit, quinimmo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi Diœcesim, vt præfertur, transmiserit, volumus, & simili motu, atque auctoritate decernimus, vt superior instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac vterius priuationis actiuz, & passiuæ vocis, ad quas à nemine præterquam à nobis, & à Romano Pontifice pro tempore existen. restitui possit, ipso factò similiter incurrēdis pœnis, ipsum regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentem similiter statuimus, vt Ordinarius loci ad quem regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinatio loci in quo deliquit, similiter requisitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, prædictum Concilij decretum omninò exequi, & in regularem delinquentem seuerò animaduertere possit, & debeat.

I I.

De electione Iudicum conseruatorum pro Regularibus.

GREGORIVS XV.

Anno 1621. 20. Sept.

S Anctissimus in Christo Pater, & Dominus noster D. Gregorius Diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus causis animum suum moueri, & de voto Venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, partim sel. rec. Clem. Papæ VIII. prædecessoris sui vestigijs inherēdo.

Reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumq; Iudicum Cōseruatorum electiones, nominationes, seu deputaciones tam in vim litterarum Conseruatoriarum iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptā, quàm in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum, Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumque Iure, vel titulo hæctenus factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Mona-

Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs quibusvis pijs, tam sæcularibus, quàm cuiusvis Ordinis, etiam Mendicantium, seu Instituti, vel Societatis Regularibus, locis quantumvis exemptis, etiam de necessitate exprimendis, seu illorum personis, cuiusvis qualitatis, seu conditionis existat.

In futurum verò sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Cõstitutione similis rec. Bonifacij Papæ VIII. etiã Prædecessoris sui, quæ incipit: Statutum, ita vt vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personarum obtinētes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut diœcesanis, iuxta Decretũ Cõcilijs prædicti, iudices electi, seu designati sint.

Quodque deinceps literæ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ superscriptis tantum dirigantur, & si quæ literæ aliter expediantur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.

Et nihilominus qui secus, quàm iuxta formam superius præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint. Regulares quidẽ voce actiua, & passiva sint ipso iure priuari, aded vt habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice cõsequi valeant, reliqui verò alijs penitus arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conseruatore ad annum, itaut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs dumtaxat cognosci, ac diffiniri debeant.

Cæterum vt latius pateat Conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus aut Diœcesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione eiusdem Bonifacij Prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diœcesanam synodum.

Insuper Sanctitas sua in hæc in parte. Decreto similis recordationis Gregorij Papæ XIII. etiam Prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, vt Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra sex menses à die publicationis in Vrbem præ-

sentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam.

Eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes Acta Curie Ordinariarum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur.

Quodque Conseruatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout iisdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari, nullatenus possint, aut valeant.

Ad hæc statuit Sanctitas sua, vt coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ superscriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint; neque extra Ciuitates, seu Diœceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere præsumant.

Si qua verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma Iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Quod si qui Conseruatores, siue in hac parte, siue alias quomodolibet suos limites excesserint, per annum ab Officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrat iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit: Hac Constitutione, quàm Sanctitas sua in omnibus, quæ præsentis Constitutioni non aduersantur, innouauit, & innouat.

Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus à iure permissis petant, Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus; dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant: videlicet: vt Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; vtque agant contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel ab hæc à iurisdictione sæculari exemptum; atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem laicus, vt præfertur, eligendus Iudex competens existat.

Sequitur aliud dubium super prædicta Constitutione exortum, cum sua declaratione.

IN Constitutione de Conseruatoribus, edita à Sanct. mem. Gregorio Decimoquinto, ex sententia Sacræ Congregationis Concilij intra cetera statutum est, ut coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidè, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint.

Dubitatur nunc, An per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deiciuntur, & proprijs bonis uti, ac frui impediuntur.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpreti censuit, eiusmodi verbis minime sublata fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs; dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentijs Quarti, & Bonifacij Octaui relatis in c. 1. & fin. de offic. deleg. in 6.

C. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

I I I.

De exemptorum priuilegijs circa animarum curam, & Sacramentorum administrationem, Sanctimonialium Monasteria, & prædicationem Verbi Dei.

GREGORIVS XV.

Anno 1622. 5. Febr.

SANÈ Tridentina Synodi decretis prouidè cautum est, nullum Presbyterum, etiam Regularem, posse Confessiones sæculari, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.

Necnon ut in monasterijs, seu domibus viro- rum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia personæ, tam regulares, quam sæculares eiusmodi curam exercentes, subint immediate in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, uisitationi, & correctioni Episcopi,

in cuius diocesi sunt sita. Itemque ut Episcopi vniuersi sub obestatione Diuini iudicij, & in terminatione maledictionis aternæ in omnibus Monasterijs sibi subiectis Ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi iniurata est, conseruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita, compescentes.

Atque ut regulares in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, nullo modo prædicare possint sine Episcopi licentia; contradicente autem Episcopo, nulli, etiam in suorum Ordinum Ecclesijs prædicare præsumant.

Verum quia experientia compertum est, Ecclesiastici regimini ratione postulare, vel decretis eiusmodi aliquid adiungatur: maturâ deliberatione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac generali, ac perpetuo valitura Cõstitutione decernimus statui, & declaramus, ut deinceps tam regulares, quam sæculares, quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum sæcularium Monasterijs, seu domibus regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue regularibus, siue sæcularibus incumbẽtem exercent; siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrẽt præuia Episcopi licentia, & approbatione; siue quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant: in his, quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, uisitationi, & correctioni diocæsani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subiiciantur. Ad hæc tam regulares, quam sæculares huiusmodi nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se possint, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorũ administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Confessores verò, siue sæculares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quam extraordinarij, ad Confessiones monialium, etiam regularibus subiectarũ, audiendas nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo diocæsano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & Administrantes bo-